

7. Programma Bestuur

Inleiding en ontwikkelingen

Goed openbaar bestuur draagt bij aan de kwaliteit van de samenleving en aan de welvaart. Het provinciebestuur zet zich in om de kwaliteit van dat openbaar bestuur te vergroten.

De laatste decennia hebben zich gekenmerkt door grote decentralisaties van Rijkstaken naar de gemeenten en provincies. Zo werden de beleidsvelden regionale economie en natuur naar de Provincies gedecentraliseerd en werd het sociaal domein bij de gemeenten ondergebracht.

De financiële gevolgen van de coronacrisis voor gemeenten, de tekorten op het sociaal domein en de komende herverdeling van het gemeentefonds stellen de gemeenten voor grote uitdagingen. Dit alles zal ook gevolgen hebben voor de intensiteit van de toezichhoudende taak. In het kader van de modernisering van het toezicht (Agenda Toekomst Toezicht) willen we in Zeeland samen met de gemeenten onderzoeken hoe we meer toegevoegde waarde kunnen geven aan het toezicht, zowel verticaal vanuit de provincie, als horizontaal via de controlerende rol van de gemeenteraad.

De opgaven waar overheden voor staan zijn complex. Om het hoofd te bieden aan de gezamenlijke opgaven als klimaat, energie en economische ontwikkeling, werken de 15 Zeeuwse overheden via het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) samen. Deze samenwerking draagt o.a. bij aan de versterking van de bestuurskracht en de profilering naar Den Haag en Brussel (permanente lobby). Na de opstartfase in 2019 en 2020, wordt in 2021 vooral ingezet op de doorontwikkeling van het OZO, o.a. door middel van het voeren van gerichte thema-overleggen. Dit creëert ruimte om gezamenlijk aan de slag te gaan met de grote en regionaal complexe opgaven.

Zeeland heeft niet alleen een 'interne' samenwerkingsnoodzaak. Door haar strategische ligging ontleent Zeeland belangrijke (economische) kansen aan de samenwerking met Vlaanderen, met Noord-Brabant en met Zuid-Holland. Verder zijn het Rijk, en Europa belangrijke partners om opgaven te kunnen realiseren. In 2021 zetten wij in op een verdere ontwikkeling van een effectieve grensgovernance.

Om in te kunnen spelen op de versterking van de zichtbaarheid en positie van Zeeland als bestuurlijke organisatie, beschikken wij over een evenementenbureau. Het evenementenbureau is partner voor het bestuur en ambtelijke organisatie bij zowel relatie- als publieksevenementen en heeft daarbij verschillende rollen, zoals organiserend, ondersteunend en adviserend. Daarnaast is het evenementenbureau verantwoordelijk voor het relatiebeheer. In 2021 wordt ingezet op de uitvoering van de relatie evenementen in fysieke of digitale vorm en het versterken van het strategisch partnerschap binnen de provincie en met haar partners (zoals Economic Board Zeeland).

Een eendrachtige samenwerking binnen Zeeland is noodzakelijk om naar buiten effectief te kunnen optreden. Er zijn daarin belangrijke stappen gezet, maar er resteren ook nog zorgen. We zien nog (te) weinig aandacht en organisatiekracht voor de regionale vraagstukken en een gemeenschappelijke agenda. De inzet op samenwerking zien we daarom niet als vrijblijvend, maar als noodzakelijk om aan de gezamenlijke opgaven voor Zeeland invulling te kunnen geven.

We stimuleren daarom het opstellen van regiovisies en de uitvoering daarvan. In 2021 verwachten we dat de regio's De Bevelanden en Zeeuws-Vlaanderen een regiovisie hebben vastgesteld.

In andere provincies spelen vaak dezelfde vraagstukken. Daarom werken we samen in IPO-verband, o.a. een diversie bestuurlijke adviescommissies. Via de nieuwe BAC Kwaliteit Openbaar Bestuur voeren we gesprekken met BZK over voldoende bestuurskracht in de regio's en hoe we kwetsbaarheden kunnen wegnemen. Met name met Fryslân zien we veel gelijkenissen. Het maakt het zinvol ervaringen uit te wisselen en vaker gezamenlijk op te trekken naar het Rijk. De samenwerking die we met Fryslân hebben opgezet, en waar ook BZK bij is betrokken, continueren we daarom in 2021.

Het Uitdaagrecht gaat opgenomen worden in de Provinciewet. Met het uitdaagrecht kunnen bewoners, maatschappelijke organisaties e.a. de mogelijkheid krijgen om provinciale taken over te nemen als zij denken dit 'slimmer, beter of goedkoper' te kunnen uitvoeren. Het Uitdaagrecht willen we opnemen in een nieuwe provinciale participatieverordening

Ook voor de rol van Provinciale Staten hebben de hierboven beschreven ontwikkelingen consequenties. Waar de opgaven samen met andere partijen moeten worden opgepakt en gedefinieerd, verschuift de rol van PS naar vormen van netwerksturing.

Speerpunten

- Bevorderen vaststellen en uitvoeren regiovisies
- Voorbereiding van de Europese programmaperiode 2021-2027 en benutting Europese programma's;
- Voortzetting van de samenwerking en kennisuitwisseling Fryslân – Zeeland;
- Doorontwikkeling van de grensgovernance Vlaanderen - Nederland
- Oplossen van grensknelpunten samen met relevante stakeholders in Zeeland en Vlaanderen.

Beleidskader

- Gemeenschappelijk Financieel toezichtkader – GTK 2020 Gemeenten (2019)
- Rijkstaken Openbare Veiligheid - Organisatieplan Commissaris van de Koning in Zeeland (2014)
- Regionale innovatie strategie Zuid Nederland 2020
- Strategische Visie Euregio Scheldemond (2015)
- Verordening systematische toezichtinformatie Zeeland (2014)
- Nota 'Bestuurlijke integriteit Provincie Zeeland' (2015)
- Ambtsinstructie Commissaris van Koning

Reguliere taken

- Taken Commissaris van de Koning als Rijksorgaan en als boegbeeld van de provincie Zeeland;
- Bestuurlijk toezicht door Commissaris van de Koning op de Veiligheidsregio Zeeland;
- Regietafel vluchtelingen;
- Regietafel stikstof
- Financieel toezicht gemeenten, waterschap en gemeenschappelijke regelingen;
- Ondersteuning Bestuurlijke organisatie, inclusief ondersteuning van Provinciale Staten, (Staten)commissies en Gedeputeerde Staten;
- Interbestuurlijk toezicht op medebewindstaken van gemeenten en waterschap;
- Grensgovernance Vlaanderen – Nederland
- Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob).
- Bevorderen bestuurlijke integriteit.

Maatschappelijk effect

Een transparant, compact, integer, daadkrachtig, efficiënt en op regionale en/of grensoverschrijdende samenwerking gericht openbaar bestuur in Zeeland.

Doelstellingen

Interbestuurlijk toezicht

De Zeeuwse samenleving is beter verzekerd van een goede uitvoering van wettelijke taken door gemeenten, waterschap en gemeenschappelijke regelingen en van lokale en regionale overheden die beschikken over een gezonde financiële huishouding, doordat de provincie op die organisaties interbestuurlijk toezicht (IBT) heeft uitgevoerd.

Acties

Door inzet proportioneel toezicht en in dialoog bevorderen van een gezonde financiële huishouding van gemeenten met extra aandacht voor de financiële gevolgen van de coronacrisis, het sociaal domein en de herverdeling van het gemeentefonds

In nauw overleg met BZK en IPO en de agenda Toekomst van het Toezicht wordt het interbestuurlijk toezicht transparanter, uniformer en meer risicogericht vormgegeven

Kennisdeling en onderlinge intervisie stimuleren naar aanleiding van een herziening van het generieke toezicht binnen de provincie voor elk van de risicodomeinen

Doelstellingen

Samenwerkend bestuur

De Zeeuwse samenleving is beter verzekerd van een regionale aanpak door gemeenten, doordat de provincie regionale samenwerking heeft bevorderd waar dat toegevoegde waarde heeft, in samenwerking met Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschap.

Acties

Continueren bestuurlijke samenwerking met provincie Fryslân

Bevorderen dat iedere regio een regiovisie vaststelt en in samenwerking tot uitvoering brengt

Doorontwikkeling van het OZO opdat zij een bijdrage levert aan het verhogen van de bestuurskracht en de samenwerking tussen Zeeuwse overheden wordt versterkt

Doelstellingen

Signalerend bestuur

De Zeeuwse samenleving is er beter van verzekerd dat nieuwe nationale en Europese regelgeving en overig beleid voldoende rekening houden met Zeeuwse omstandigheden en wensen, doordat de provincie besluitvormingstrajecten vroegtijdig heeft gesignaleerd en beïnvloed.

Acties

Doorontwikkeling en uitvoering van een effectieve grens governance grensgebied Vlaanderen - Nederland

Versterken van de Zeeuwse positie in Den Haag en Brussel door het beïnvloeden van beleidsontwikkeling en besluitvorming lobby Brussel en Den Haag

Versterking van de samenwerking met Vlaanderen onder meer door actieve deelname in grensgovernance, de Vlaams Nederlandse Delta en de Scheldemondraad

Optimale voorbereiding/ benutting van de budgetten van Europese programma's in de programmaperiode 2021-2027

Uitvoering geven aan de strategische evenementen van de Provincie Zeeland gezamenlijk met externe partner (zoals de Haagse Dag, Oesterontmoeting en Nieuwjaarsbijeenkomst)

Adviseren over en ondersteuning geven aan de uitvoering van relatieevenementen in het kader van het versterken van het relatiernetwerk van de Provincie Zeeland

Doelstellingen

Sterk provinciaal bestuur

De Zeeuwse samenleving wordt ondersteund door een sterk, betrouwbaar (integer) en dual Zeeuws provinciaal bestuur dat die samenleving steeds beter betreft bij zijn besluitvorming.

Acties

Continuering rechtstreekse uitzendingen van vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies en inzetten van social media. De vorm en wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven, wordt dit jaar bekeken

Op een vernieuwende wijze, met aandacht voor netwerksturing, invulling geven aan de rollen van Provinciale Staten als volksvertegenwoordiger, kadersteller en controleur

Op interactieve wijze inwoners, organisaties en bedrijven betrekken bij de beeldvormende, oordeelsvormende en besluitvormende bijeenkomsten.

Verbetering van het bestuurlijk-politiek-ambtelijk samenspel, inclusief een verbeterde beleidsplanning
Subdoel: Borgen kwaliteit van het lokaal bestuur door bevorderen regionale samenwerking.

Het uitdaagrecht opnemen in een nieuw vast te stellen provinciale participatieverordening

Doelstellingen

Weerbaar bestuur

Het Zeeuwse vestigingsklimaat en de Zeeuwse woon- en werkkwaliteit (leefbaarheid) kent een fundament van Integrale (grensoverschrijdende) veiligheid doordat de provincie zich actief bezighoudt met behouden en ontwikkelen van kennis en innovatie in het veiligheidsbeleid.

Acties

De Taskforce-RIEC voert als samenwerkingspartner belangrijke taken voor Zeeland uit als het gaat om de bestrijding van Ondernijning en ondersteuning bij BIBOB-onderzoeken. Deze samenwerking wordt voortgezet

De ingezette lijn van het toepassen van de Wet Bibob wordt door ons voortgezet en uitgebreid middels een nieuwe beleidslijn en de nieuwe Wet.

Dit doen wij door het bevorderen van bewustwording (awareness) door het op- en inzetten van instructies, opleiding interne medewerkers in het kader van BIBOB, awareness bijeenkomsten, ontwikkelen voorlichtingsmateriaal ondernijning etc.

Wij geven uitvoering aan de (vastgestelde) visie op ondernijning en zetten wij in op de vier programmalijnen uit de visie; 1. weerbare organisatie, 2. weerbare overheid, 3. weerbare samenleving en 4. data, inzicht en onderzoek

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeenten onder preventief toezicht:									
Landelijk	9	9	16	10	4	6	3	9	
Zeeland	0	1	3	2	2	2	1	4	

Trendindicatoren	2007	2011	2015	2019
Opkomstpercentage statenverkiezing:				
Landelijk	46,4%	56,0%	47,8%	56,2%
Zeeland	52,9%	58,9%	52,2%	59,2%

Doelindicatoren

Doelindicatoren	Indicator	Stand 2020	Streefwaarde 2021	Einddoel
Financieel gezonde Zeeuwse gemeenten	Gemeenten onder preventief toezicht	4	1	0
Herkenbaar en samenwerkend bestuur	Vastgestelde Regiovisie	1 (De Bevelanden)	3 (De Bevelanden, Zeeuws-Vlaanderen en Walcheren)	

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	B2021
Lasten	
070101-Interbestuurlijk toezicht	1.737
070102-Samenwerkend bestuur	58
070104-Signalerend bestuur	985
070105- Weerbaar bestuur	165
079999-Ambtelijke inzet	3.961
Totaal Lasten	6.906
Baten	
070101-Interbestuurlijk toezicht	43
070104-Signalerend bestuur	109
Totaal Baten	152
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-6.754
Resultaat na bestemming	-6.754